

EMILE DURKHEIM

(1858. -1917.)

EMILE DURKHEIM

- rođen 1858. g. u Francuskoj
- trebao je biti rabin (postaje agnostik)
- utemeljitelj funkcionalizma
- **otac moderne sociologije**
- **uvodi metode istraživanja u sociologiju**
- djela:
  - “O podjeli društvenog rada”*
  - “Pravila sociološke metode”*
  - “Samoubojstva”*
  - “Elementarni oblici religijskog života”*

TEMELJNE ODREDNICE DURKHEIMOVE SOCIOLOGIJE

- **FUNKCIONALIZAM**
- **METODOLOGIJA** (prvo empirijsko istraživanje u sociologiji)
- **ANOMIJA** (stanje bez normi)
- **DRUŠTVENA SOLIDARNOST** (mehanička i organska)
- **RELIGIJA** (sveto i profano)

DRUŠTVENE ČINJENICE

- društvo je **starnost posebne vrste** (*sui generis*) i ne može se proučavati kao priroda
- **DRUŠTVENE ČINJENICE** – načini djelovanja, mišljenja i osjećanja, koje su **izvanjske pojedincu** i **nameću mu se** (npr. institucionalizirana pravila i zajednička moralna uvjerenja)
  - postoje neovisno o čovjekovoj svijesti i volji
  - treba ih proučavati kao stvari
  - mogu objasniti samo pomoću drugih dr. činjenica
- društvene pojave nastaju interakcijom pojedinaca, ali se ne mogu objasniti osobinama ili motivima tih pojedinaca (primjer sa samoubojstvima)

STUDIJA O SAMOUBOJSTVIMA

- s obzirom na stupanj **integracije** i **regulacije** u društvu
- **TIPOVI SAMOUBOJSTAVA:**
  1. Egoistično
  2. Anomično
  3. Altruistično
  4. Fatalistično
- **individualni čin** koji je **društveno određen**
- razlike u prirodi i intenzitetu stupnjeva samoubojstva **moraju potražiti u promjenama društvenih činjenica koje su do toga dovele**

STUDIJA O SAMOUBOJSTVIMA

TIP SAMOUBOJSTVA	STUPANJ DRUŠTVENE SOLIDARNOSTI	DRUŠTVENA SITUACIJA	PRIMJER
egoistično	NIZAK	nedostatak integracije	protestanti, samci
anomično	NIZAK	nedostatak regulacije	ekonomska kriza, razvod
altruistično	VISOK	pretjerana integracija	Kamikaze, stari Eskimi
fatalistično	VISOK	pretjerana regulacija	robovi

DRUŠTVENA SOLIDARNOST

- **DRUŠTVENA SOLIDARNOST** – spona koje drže ljude zajedno (moralne norme i osjećaji koji osiguravaju integraciju društva)
  - ako su spona prejake ili preslabe, osoba je sklonija samoubojstvu
- tipovi solidarnosti:
  1. **MEHANIČKA** SOLIDARNOST
  2. **ORGANSKA** SOLIDARNOST

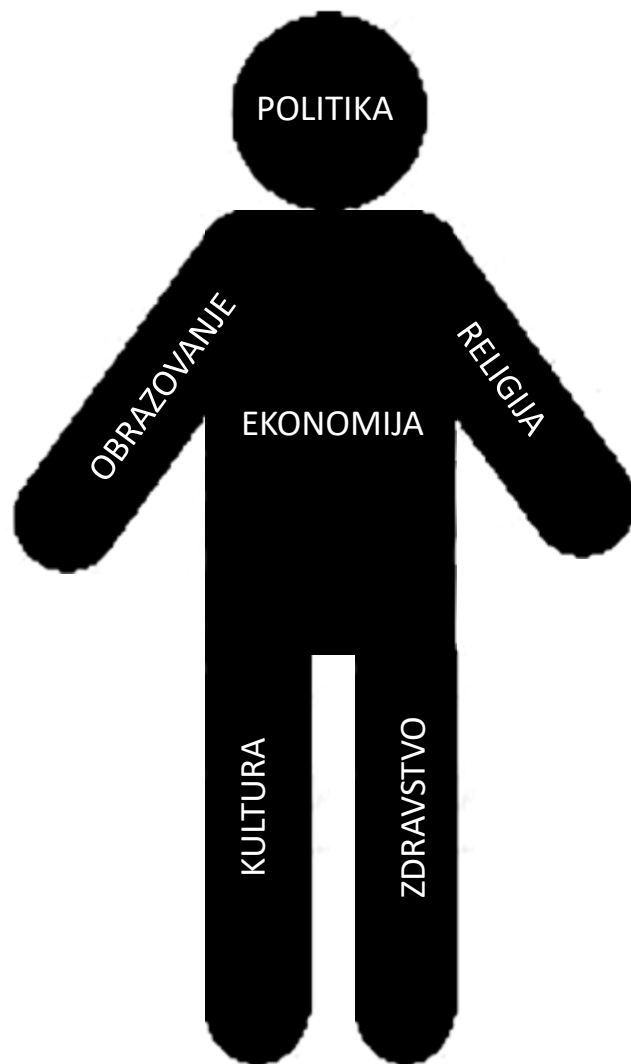
DRUŠTVENA SOLIDARNOST

MEHANIČKA	ORGANSKA
nerazvijena podjela rada u društvu	razvijena podjela rada u društvu
snažan osjećaj pripadnosti zajednici	slab osjećaj pripadnosti zajednici; međuvisnost
jaka kontrola društva nad pojedincem	slabija kontrola društva nad pojedincem
starija (primitivna) društva (feudalno, robovlasničko)	moderna društva (industrijsko)

ORGANSKA SOLIDARNOST

ANOMIJA (grč.: *a* – bez; *nomos* – zakon, norma)

- **društvo mora kontrolirati želje pojedinaca** kako (društvo) ne bi postalo skup sebičnih i suprotstavljenih pojedinaca (*jača kontrola u društvima mehaničke solidarnosti*)
- **ANOMIJA** – stanje koje nastaje kada društvo više nema kontrole nad pojedincem te je on prepušten sam sebi
- anomija nije stanje svijesti već **osobina društvene strukture** (*npr. za vrijeme Francuske revolucije, ekonomske krize i sl.*)

RELIGIJA (SVETO I PROFANO)

- religija **osigurava integraciju društva** (izvor religije je u društvu)
  - „*Elementarni oblici religijskog života*”
- poštivanje svetih simbola omogućuje **društvenu integraciju**
- **ključno je razlikovanje svetog i profanog**
  - **SVETO** – ono čemu društvo pridaje posebno značenje i što izaziva strahopoštovanje i poniznost
  - **PROFANO** – ono svakodnevno, obično, bez nekoga posebna značenja
  - **RITUALI** – služe jačanju i obnavljanju veze u društvu
    - **primitivna društva** – religijski rituali
    - **moderna društva** – politički (dan državnosti, zastava, mimohodi oružanih snaga...)

DURKHEIM - BITNO

- **otac moderne sociologije** i utemeljitelj **funkcionalizma**
- **društvene činjenice**
- **društvena solidarnost**
- **mehanička** (primitivna društva) i **organska** (moderna društva) **solidarnost**
- **samoubojstva**
- **anomija** – stanje bez normi
- **sveto** i **profano** (funkcionalna uloga religije)

COMTE, SPENCER, MARX I DURKHEIM

AUGUSTE COMTE	HERBERT SPENCER	KARL MARX	EMILE DURKHEIM
konzervativac	Liberal (ekonomski)	revolucionar	funkcionalist
tri stadija razvoja društva (evolucija ideja)	evolucija društva kroz kompleksnost (materijalna evolucija)	historijski materijalizam (promjena u proizvodnim snagama i odnosima)	društvena solidarnost (mehanička i organska)
osnovna jedinica društva – obitelj	osnovna jedinica društva – pojedinaac	klase	društvene činjenice
socijalna fizika (sociologija), socijalna statika i dinamika	socijalni darvinizam (preživljavanje najsposobnijih društava)	sukob među klasama (cilj je stvaranje besklasnog društva)	anomija , samoubojstva, sveto i profano